

Joanna Łuczyńska

"Ideowe i kompozycyjne funkcje
Smętka w "Wietrze od morza", Jan
Kucharski, "Pamiętnik Literacki" z.1
(1976) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 19/3 (61), 208

1976

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/II/ KUCHARSKI Jan: Ideowe i kompozycyjne funkcje Smętka w "Wietrze od morza". Pamiętnik Literacki" 1976 z. 1 s. 45-64.

Analiza funkcji ideowych i kompozycyjnych bohatera cyklu opowiadań Żeromskiego prowadzi do wydobycia dodatkowych sensów utworu i próby nowego odczytania jego symboliki. Postać Smętka - fantastycznego diabła wywiedzonego z podań kaszubskich - jest elementem fabularnym spajającym w jedność luźne fragmenty epickie dzieła, określającym jego strukturę gatunkową. Reinterpretacja obiegowych - religijnych i ludowych - pojęć i wyobrażeń o "złym duchu" powoduje przesunięcie elementów znaczeniowych; metafizyka zostaje zastąpiona problematyką moralną, filozoficzną, narodową. Smętek jest symbolem odwiecznej walki dobra i zła, pojmowanej jako konflikt ziemski - wywoływany przez człowieka i przez człowieka zwalczany.

BP/61/51

J. Ł.

/II/ KWIATKOWSKI Jerzy: Poezja Jarosława Iwaszkiewicza na tle dwudziestolecia międzywojennego. Warszawa 1975, Czyt., ss. 592, zł 75.-

Wstępny esej książki jest próbą całościowego ujęcia twórczości Iwaszkiewicza. Poezja ta ma strukturę dualistyczną; wyznaczają ją następujące pary opozycyjne: kultura i prywatność, estetyzm i obywatelskość, pasja życia i fascynacja śmiercią, Wschód i Zachód. Każdy z następnych rozdziałów dwu części książki jest analizą kolejnych tomików wierszy. Trzy pierwsze: "Oktostychy", "Kasydy", "Dionizje", składają się na młodzińszy dorobek poety. Cztery następne: "Księga dnia i księga nocy", "Powrót do Europy", "Lato 1932", "Inne życie", należą już do okresu dojrzałości. Rozpatrując poezję Iwaszkiewicza na tle różnych prądów i tendencji poetyckich dwudziestolecia, podkreśla autor jej odrębność, niemożność jednoznacznego przypisania do jakiegokolwiek określonego prądu.

BP/61/52

J. K. - H.